

HVALA.

POSEBNE NOVINE ZA POSEBNE PRIJATELJE

unicef
za svako dete

© UNICEF Srbija/Pandić

Uzlet u najbolje odrastanje Predškolski uzrast – jedinstveno i neponovljivo doba u životu svakog deteta

Svako dete je jedinstveno, sa svojim snagama, interesovanjima, sposobnostima i iskustvom. Na nama je da ih prepoznamo i da mu pomognemo da ih proširuje. Dete na ranom uzrastu poseduje bogate potencijale za učenje, aktivno je, radoznalo, istrajno, otvoreno i sposobno da komunicira, uspostavlja odnose i razume okruženje u kojem se nalazi.

Nove osnove programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja, simbolično nazvane „Godine uzleta“, prepoznaju značaj predškolskog doba u razvijanju sposobnosti za celoživotno učenje, kao što su samopouzdanje, otvorenost, radoznalost, istrajnost, otpornost i kreativnost.

Vrtić „Zemunski biser“, deo predškolske ustanove „Dr Simo Milošević“ u Zemunu, jedan je od tri ustanove u Srbiji u kojoj su pilotirane nove Osnove programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja.

„Ovaj program deci pomaže da se mnogo brže naviknu na promenu. Uvek je teško kada dete prvi put krene u vrtić. Međutim, sada više nema plakanja. Deca se već posle dvatri dana oslobode“, kaže jedna od vaspitačica koja je prošla kroz obuku, i dodaje da „*prostor, drugari i razni materijali prosto pozivaju na igru*“.

„Godine uzleta“ su pokretač promena, zamajac nove prakse u našim vrtićima. One deci daju priliku da aktivno učestvuju u svom učenju i razvoju, da se njihovo mišljenje čuje bude uvaženo. Nove osnove programe vide dete koje je samostalno i odgovorno prema sebi i drugima; koje se snalazi i u različitim situacijama preuzima odgovornost;

koje je radoznalo i kreativno; koje uočava detalje i postavlja pitanja; rešava probleme i donosi odluke; stiče znanja iz različitih oblasti; upoznaje različite kulture; razvija različite vrste pismenosti; razvija poverenje i drugarstvo; saraduje, uvažava različitosti i brine o sebi i drugima.

„*Mi smo prezadovoljni predškolskim programom koji je pohađala naša ćerka. Svakog dana je dolazila kući sa novim, zanimljivim zadacima, a mi kao roditelji smo morali te zadatke da radimo sa njom. Moja supruga je vaspitačica koja radi po klasičnom programu i zato smo imali mogućnost da uporedimo ova dva programa. Novi program je neuporedivo smisleniji za decu. Kroz program deca lako i kroz igru usvajaju sve što im je potrebno za dalje školovanje*“, oduševljeno priča jedan od roditelja čije je dete pohađa ovaj vrtić.

Nove Osnove programa ističu kvalitet odnosa koje dete gradi sa vršnjacima i odraslima, značaj prostora kao inspirativnog okruženja za igru, istraživanje i učenje i saradnju sa roditeljima i lokalnom zajednicom. Igra se stimuliše i podržava kao najprirodniji način učenja, kroz koji dete uči da promišlja, stiču nova saznanja i važne životne veštine. U vrtiću su sve prostorije prilika za zajedničko istraživanje, igru, saradnju, svi provode vreme zajedno, pa tako i starija deca sa mlađom, roditelji sa decom i vaspitačima.

„*Zaključili smo da više ne postoji vi i mi, već smo svi mi. Roditelji su nam postali partneri, a svi zajedno smo postali slušaoci, jer zaista slušamo ono što nam deca govore i pratimo njihove potrebe. Oni uče*

kroz igru, pa tako na primer zajedno sa vaspitačima i roditeljima prave nove igračke od recikliranog materijala“, ističe direktorka vrtića Jasmina Buali.

Ona je naglasila da je ključ uspeha za život ovog programa stručna i finansijska podrška, kako sa republičkog tako i sa lokalnog nivoa. Pilotiranje Osnova programa je dalo smernice za njihovu primenu na nacionalnom nivou i pokazalo kako ovaj model može da se ostvari u praksi.

Sledeći korak koji će preduzeti Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja i UNICEF u Srbiji je podrška zaposlenima u predškolskim ustanovama za punu primenu ovog programa. Biće obučeno oko 12.000 vaspitača i stručnih saradnika. Svaka predškolska ustanova u Srbiji dobiće mentorsku podršku, a vrtići će moći da međusobno razmenjuju iskustava i inspirativne primere primene ovog programa.

„Godine uzleta“ su pokretač promena, zamajac nove prakse u našim vrtićima. One deci daju priliku da aktivno učestvuju u svom učenju i razvoju. Nove osnove programe vide dete koje je samostalno i odgovorno prema sebi i drugima; koje se snalazi i u različitim situacijama preuzima odgovornost; koje je radoznalo i kreativno; koje uočava detalje i postavlja pitanja; rešava probleme i donosi odluke; stiče znanja iz različitih oblasti; upoznaje različite kulture; razvija različite vrste pismenosti; razvija poverenje i drugarstvo; saraduje, uvažava različitosti i brine o sebi i drugima.

Pozitivno roditeljstvo – dar za ceo život!

U okviru prvog UNICEF-ovog globalnog meseca roditeljstva, tokom juna meseca, sprovodimo kampanju „Pozitivno roditeljstvo – dar za ceo život!“

Kampanju posvećujemo roditeljima i starateljima. Od prvih dana života deteta, roditelji ili staratelji omogućavaju pružanje osnovnih sastojaka važnih za rani razvoj mozga - ishranu, stimulaciju, zaštitu, interakciju, igru. Stvaranje zdrave porodične sredine u kojoj se dete oseća zaštićeno i prihvaćeno, a roditelji ili staratelji su zadovoljni i uspešni, podstiče razvoj bebe i malog deteta na najbolji mogući način. Deca koja odrastaju sa ljubavlju i poverenjem, razvijaju zdrave stilove života, stiču samopouzdanje, hrabrost za istraživanje okruženja, uče kroz igru.

© UNICEF Srbija

Roditelji i staratelji imaju najvažniju ulogu u razvoju dece, kao glavni kreatori okruženja u kojem borave i u kojem imaju obezbeđene osnovne potrebe i podsticaje za razvoj mozga, ishranu, negu i brigu o zdravlju, bogate i višestruke interakcije koje ostvaruje sa okruženjem kroz komunikaciju i igru.

Pozitivno roditeljstvo znači biti ne samo roditelj koji voli, već i roditelj koji razume potrebe svog deteta, na njih pozitivno reaguje, podržava i podstiče njegov razvoj, prihvata različita životna ograničenja

i izazove i zajedno sa detetom traga za načinima kako da ih prevaziđu i izgrade osećaj zadovoljstva i radost življenja.

Rano detinjstvo je najvažnija razvojna faza u životu svake osobe. Dokazano je da je taj period od suštinskog značaja za uspeh i sreću tokom celog života. Odgovarajuća ishrana i zdravstvena zaštita, razvojna stimulacija i brižno porodično i društveno okruženje koje odgovara na potrebe deteta su najznačajniji faktori za njegov razvoj. Pošto u potpunosti zavise od odraslih koji se staraju o njima, mala deca čiji roditelji imaju razvijene veštine roditeljstva, kao i deca i porodice koje pohađaju dobro koncipirane programe za podsticanje razvoja u ranom detinjstvu, imaju bolje socijalne i emocionalne kompetencije, razvijaju više jezičke i kognitivne sposobnosti i obično postižu bolji uspeh tokom školovanja.

Podaci pokazuju da ako se razvoju u ranom detinjstvu posveti odgovarajuća pažnja, ostvaruje se značajan uticaj na ukupnu dobrobit deteta, njegovo zdravlje i funkcionalnost, mentalno zdravlje, jezičku i matematičku pismenost i ekonomsku participaciju.

Sve to ima značajne implikacije po ekonomski, kulturni i ukupni razvoj svake zajednice.

Kampanja „Svaki trenutak je važan“, koja je u srednji UNICEF-a i resornih Ministarstava (zdravlja, obrazovanja i socijalne zaštite) započela još 2017. godine, ove godine obeležava se pod sloganom „Pozitivno roditeljstvo – dar za ceo život!“

Ove godine kampanji se pridružilo i Ministarstvo bez portfelja zaduzeno za demografiju i populacionu politiku, a svoj doprinos daju i brojni partneri iz privatnog sektora (Nordeus, VodaVoda), stručnjaci i građani Srbije, kroz svoje donacije i druge vidove doprinosa.

© UNICEF Srbija

Master klas Ane Ivanović

Uloga roditelja:

Da li si morala da se spremaš za ulogu roditelja i kako je to izgledalo?

Mislim da je važno da se pripremimo za ulogu roditelja, koliko možemo, zato što svako ima neke svoje izazove. Meni su mnogo pomogle informacije koje sam dobila od UNICEF-a i sve što sam čitala. Prvih par nedelja sa malom bebom, pogotovo sa prvim detetom, mislim da su jako teške, pogotovo za majku.

Prvi kontakt:

Kako je izgledao prvi kontakt sa detetom?

Ja sam zaista insistirala na prvom kontaktu, da to bude koža na kožu, da beba odmah bude u mom naručju, zato što mislim da je to od neprocenjive važnosti za bebu. Beba oseća kožu, otkucaje srca i toplinu, a sve to im daje neku sigurnost. Samo rođenje je ipak veliki šok za bebe. Ti trenuci posle porođaja su vreme kada se ostvaruje taj prvi kontakt, koji se nastavlja ne samo u tom prvom momentu, nego i tokom prvih par meseci i jako je važan za razvoj deteta i za razvoj mozga deteta.

Dojenje:

Da li si dojila svoju bebu?

Jesam, dojila sam. Smatram da je jako važan taj kontakt koji majka ostvaruje sa svojim detetom. Jednako važna je i njena prisutnost. Mnoge žene doje, a nisu tu, rade neke druge stvari, a sam taj kontakt kada smo posvećeni bebi u

tih pola sata, u početku je to bilo i sat i po, je bitan za razvoj deteta.

Zdravlje:

Kako brineš o zdravlju svog deteta?

Dosta vodim računa o ishrani i da je obučen u skladu sa vremenom. Smatram da su redovni pregledi

kod lekara i vakcinacija jako važni. Treba da zaštitimo svoju decu i da preventivno odradimo neke stvari, kao što je vakcinacija.

Igra:

Kako se igraš sa detetom?

Jako mnogo se igramo sa njim i pokušavam da ga inspirišem i da mu pružim mogućnosti da sam sam istražuje svoje okruženje, a to je sve važno za razvoj deteta. Od samog početka je bilo mnogo priča, mnogo muzike. Mislim da je važno da deci damo mogućnost da sami istraže ono što njih zanima, a ne da im namećemo neke naše ciljeve. Svako dete istražuje ono što je njemu lepo i zanimljivo za svoj uzrast.

Čitanje:

Da li čitaš svom detetu?

Čitam od samog početka. Imao je 2-3 nedelje kada sam počela da mu čitam i stvarno obožava knjige, voli da se igra sa knjigama i nekako ga to umiruje. Svaki put kada se probudi, prvi kontakt mu je sa knjigom da se malo razbudi i onda kreće akcija.

© UNICEF Srbija/2019/Vas

Nove mere za blagovremeno otkrivanje kašnjenja u razvoju

Iako pedijatar bar 10 puta pregleda dete na sistematskim pregledima u prvim godinama života, standardni klinički pregled je ograničenog dometa. Zato se najčešće otkriva samo oko 30 odsto dece sa teškoćama ili odstupanjima od tipičnog razvoja.

„Uzrasti i razvoj deteta” je instrument koji se preporučuje za obavezni skrining razvoja dece od rođenja do 5,5 godina života u pet ključnih oblasti razvoja, kao i za utvrđivanje potrebe za ponovnom procenom dopunskom dijagnostikom ili podrškom rane intervencije.

Instrument se primenjuje više od 30 godina širom sveta, a u Srbiji će, nakon prve faze koja će uključiti sedam izabranih domova zdravlja, početi da se upotrebljava u celoj zemlji.

Primenom upitnika za skrining razvoja dece procenat otkrivanja se povećava na 70 – 80 odsto čime se značajno povećava mogućnost rane identifikacije kašnjenja u razvoju i povećava preciznost rane identifikacije dece kojoj je potrebna podrška.

Upitnik su standardizovali Udruženje pedijatara Srbije i Institut za psihologiju Filozofskog fakulteta u Beogradu, uz podršku Ministarstva zdravlja Republike Srbije, Fondacije za otvoreno društvo i UNICEF-a.

U proces standardizacije od decembra 2017. do aprila 2019. godine, bio je uključen reprezentativni uzorak od 1390 roditelja i dece iz 22 okruga širom Srbije, uz učešće 69 pedijatara iz 44 doma zdravlja.

„Poznato je da u svakoj populaciji oko 15 do 20 odsto dece zahteva dodatnu razvojnu podršku, pa je jedan ovakav standardizovan upitnik za rano prepoznavanje ove dece izuzetno koristan. Zato se zalažemo za uvođenje ovog instrumenta u svakodnevnu praksu pedijatara kao jedne komponente sveobuhvatne podrške zdravstvenog sistema deci i njihovim roditeljima. Ona počinje sa stimulacijom razvoja sve dece, nastavlja sa ranom identifikacijom teškoća i završava ranom intervencijom, tamo gde je potrebno”, istakla je

Jelena Zajeganović Jakovljević, rukovoditeljka programa za rani razvoj u UNICEF-u.

Aktivnosti i intervencije koje se rano primene daju i najbolje rezultate i omogućavaju da se veliki procenat dece razvija u skladu sa svojim biološkim potencijalom, što je od ogromne važnosti za postignuća u životu.

Pomoć porodicama i deci u poplavljenim područjima

Zbog obilnih padavina koje su u junu zahvatile delove Srbije u 22 opštine je bilo proglašeno stanje elementarne nepogode. Poplave su prouzrokovale najviše problema na teritoriji opštine Kraljevo, zatim u Trsteniku, Guči i Kniću.

UNICEF je odmah reagovao i preko Crvenog krsta Srbije dostavio higijenske pakete za porodice i decu u 10 poplavom zahvaćenih gradova i sela.

Zahvaljujući vašim redovnim donacijama, UNICEF je uvek spreman da reaguje i obezbedi pomoć porodicama i deci u slučaju vanrednih situacija. HVALA VAM!

Detinjstvo je sreća, a sreću svako zasluđuje

Srpski odbojkaški reprezentativac Aleksandar Okolić se pridružio Klubu prijatelja UNICEF-a pred odlazak na pripreme za kvalifikacije za Olimpijske igre i Evropsko prvenstvo. Tom prilikom je istakao kako je za njega detinjstvo sreća, toplota i okruženje prijatelja i porodice, a da je misija svih nas da svakom detetu omogućimo što bolje odrastanje koliko god izazova bilo.

„Sa 15 godina sam došao u Srbiju i bilo je jako teško doći iz male sredine u veliki grad. Boriti se ovde, nemati prijatelje, nemati nikoga. Bilo je dosta nostalgije, tužnih momenata, iskušenja i trebalo je izabrati pravi put. Pred svaki izazov sam u glavi čuo glas svojih roditelja i uz njihove savete sam uspeo da postanem to što jesam. Najvažnija je ta ljubav, ta podrška i ta toplina koji bližnji mogu da pruže”, rekao je Okolić.

„Nažalost nekoj deci to nedostaje i zato sam ovde da dam sve od sebe i da im zajedno pomognemo da se usmere kako bi odrasli u što bolje ljude. Zadovoljstvo mi je što sam danas sa UNICEF-om i što ćemo zajedno učestvovati u raznim programima. Ovde se ulaže u jedino pravo i vredno – a to su deca”, zaključio je.

On je dodatno ukazao na važnost uključivanja javnih ličnosti u ovu temu, prevashodno zbog medija. *„Mnogo ljudi nas prati i samim tim možemo da skrenemo pažnju na problem dece u društvu. Poznajem mnogo ljudi iz javnog sveta i novinarstva, pa osećam da je moj zadatak da ih pozovem sve da zajedno pomognemo i omogućimo srećno detinjstvo svakom detetu u Srbiji”, rekao je Okolić.*

Brojne javne ličnosti su već podržale UNICEF i postale mesečni donatori. Među njima su UNICEF-ovi nacionalni ambasadori Aleksandar Saša Đorđević i Ana Ivanović, kao i Tamara Dragičević, Miloš Biković, Aleksandar Radojčić, Bojan Perić, Jelena Gavrilović, Zoran Kesić, Nataša Miljković, Dušan Borković, Nataša Kovačević, i mnogi drugi.

Klub prijatelja UNICEF-a čine posvećeni pojedinci i predstavnici kompanija, koji svojom solidarnošću i plemenitošću, stvaraju bolje uslove za život dece u Srbiji. Klub je otvoren za svakog ko želi da se učlani. Trajni nalog može da se otvori u bilo kojoj banci ili putem internet bankarstva. Pristupiti Klubu je moguće i na promotivnim štandovima UNICEF-a u tržnim centrima Ušće, BIG, Stadion, Delta city i Merkator u Beogradu, kao i u Bigu i Promenadi u Novom Sadu.

Uspešno održana radionica „Tvoja tačka gledišta“

Stotinu mladih od 15 do 24 godine učestvovalo je na radionici o mobilnom novinarstvu „Tvoja tačka gledišta” koju je UNICEF organizovao u martu. Radionicu je vodio mladi novinar i aktivista Jusuf Omar, pokretač inicijative Hashtag Our Stories.

Tokom radionice, mladi su učili o inovativnim metodama izveštavanja i o tome kako da podele svoja mišljenja i stavove koristeći, pre svega, mobilni telefon.

Cilj je da se mladi uključe u proces konsultacija za Dobrovoljni nacionalni izveštaj o Ciljevima održivog

razvoja koji će Vlada Republike Srbije podneti u 2019. godini.

Proces konsultacija za ovaj Izveštaj pruža jedinstvenu priliku da se istaknu pitanja koja se tiču dece, adolescenata i mladih. To je i prilika da mladi iznesu svoje mišljenje o tome koliko se teme koje su njima bliske podudaraju sa Ciljevima održivog razvoja.

Oni su sada osposobljeni da izveste o tome kako njihove zajednice napreduju ka Ciljevima održivog razvoja i da to podele sa svojim vršnjacima, kao i sa

UNICEF-om i kabinetom Ministra bez portfelja za demografiju i populacionu politiku, koji je zadužen za proces konsultacija za Dobrovoljni nacionalni izveštaj.

KONTAKTIRAJTE NAS

Dečiji fond Ujedinjenih nacija
Svetozara Markovića 58
11000 Beograd, Srbija

Tel: 011 / 3602 104
Faks: 011 / 3602 111

Email: belgrade@unicef.org
Website: www.unicef.org/serbia